SIDAAMU DAGOOMU QOQQOWI MOOTIMMA AFFINI GAAZEEXA

የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት አፍኒ ጋዜጣ

SIDAAMA NATIONAL REGIONAL STATE AFFINI GAZETA

5ki Diro Kiiro___

Hawaasa, Badheessa 8, 2017M.D

Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Amaalete Mini Allaalshi Hundaanni Fulinoho

በሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

፭ኛ ዓመት ቁጥር______

ሀዋሳ መጋቢት ፰፣ ፳፻፲፯ ዓ.ም

Amado

Wodhote Kiiro 50/2017

SIDAAMU DAGOOMU QOQQOWI MOOTIMMA SAGALETE AMANYOOTINNA SAGA'LATE AMANYOOTI AMAALE MINE UURRISATE FULTINO WODHO QOOLA…………………………1

ማውጫ

ደንብ ቁጥር ፶/፳፻፲፯

የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት የምግብ-ስርዓትና ሥርዓተ-ምግብ ምክር ቤት ማቋቋሚያ ደንብ ገጽ……………………..፩

Wodhote Kiiro 50/2017

Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Sagalete Amanyootinna Saga'late Amanyooti Amaale Mine Uurrisate Fultino Wodho

Qoqqowinkera Manchu kalaqannotinna kalaqamunni wo'ma woyiite iillitanno danonna maatete deerini sagalete wowe guuta hoogatenni qansootu jawa sagalete anjeranna gattote mitiimara reqecci yitinoha ikkatenni;

Qoqqowinkera hala'lite leeltannoti quunxete mitiimmanna saga'late amanyooti xe'ne ledo amadaminohu taraawannoikki dhibi batinyi lexxa keeranchimate, rosichoho, qarqaraho, laalchimatenna dagoomitetete xaadooshshira

ደንብ ቁጥር ፶/፳፻፲፯

የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት የምግብ-ስርዓትና ሥርዓተ-ምግብ ምክር ቤት ማቋቋሚያ ደንብ

በክልላችን ሰው ሰራሽና ተፈጥሮአዊ አደጋዎች በተደጋጋሚ መከሰታቸው እንዲሁም በቤተሰብ ደረጃ የምግብ ዋስትና ባለመረጋገጡ ምክንያት ዜጎች ለከፋ የምግብ እጥረት እና ተያያዥ ችግሮች እየተጋለጡ በመሆኑ፤

በክልላችን በስፋት የሚታየው የመቀንጨር ችግርና ከሥርዓተ-ምግብ መዛባት ጋር የተያያዙ ተላላፊ ያልሆኑ በሽታዎች ስርጭት መጠን መጨመር በጤና፣ በትምህርት፤ በአካባቢያዊ፤ በምርታማነትና በማሕበራዊ መስተጋብር ብሎም በክልሉ ኢኮኖሚ

saeno qoqqowu miinji iima kalaqano jifo ajishanna huna hasiissinohura;

Sagalete amanyooti xe'ne korkaatinni qoqqowu umisi wolqanni addi addita sagalete dananna keerancho sagale shiqishatenna tuqisate hoongenni kainohunni sagaletenna saga'late amanyooti wowe iima jawa jifo iilitinohura konne qarra tira hasiissino daafira;

Techo geeshsha qoqqowu deerrinni assinoonni jawaantenni guma abba dandiissannohanna mitteenni loossa hasiissanoha sagalete amanyootinna saga'late amanyooti hajubba annimmatenni massaganno bisi hee'ra hasiisinohura

Sagalete amanyootinna saga'late amanyooti loossa batinyu handarininna babaxitinoti hajo la'anonsa bissa beeqqo hasi'rannoha; xa'mamooshshu hee'ranno gede assannohu qinaanbete loosi amanyoote diriirsine kaajado xaadooshshe huwachishate tantano kalaqa qara hajo ikkitinohura;

Gobbanketa sagalete amanyootinna saga'late amanyootinna Poolisena Isitiraateje qoqqowinkera loossu iima hosiissate injiitanno tantano kalaqa hasiisinohura;

Woyyawino Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Jeefisiisaanote Bissa Uurrisatenna Biilloonyenna Qeecha Murate fulino Lallawi kiiro 33 quwa 19 cinaancho quwa (1) nna Qoqqowu Bayriidi Seeri quwa 57 cinaancho quwa (6) garini gashshootu amaale mini tenne wodho fushshino.

ላይ እያሳደረ ያለውን ተጽእኖ መቀነስና ማጥፋት በማስፈለጉ፤

በምግብ-ስርዓት መዛባት ምክንያት ክልሉ በራሱ አቅም የተሰባጠረና ጤናማ ምግብ አቅርቦትና ተደራሽነት ባለማሳካቱ በምግብና ስርዓተ-ምግብ ዋስትና ላይ ከፍተኛ አሉታዊ ተፅዕኖ በማሳደሩ ችግሩን መፍታት በማስፈለጉ፤

እስካሁን በተደረጉ ክልላዊ ጥረቶች ውጤት ሊያመጣ በሚችል እና በጋራ ሊተገበሩ የሚገቡ የምግብ ስርዓት እና ሥርዓተ-ምግብ ጉዳዮች በባለቤትነት የሚያስተባብር አካል እንዲኖር በማስፈለጉ፤

የምግብ-ሥርዓት እና ስርዓተ-ምግብ ስራዎች ዘርፈ ብዙና የተለያዩ ባለድርሻ አካላትን ተሳትፎ የሚፈልግ፤ተጠያቂነትን ሊፈጥር የሚችል ቅንጅታዊአሰራር ስርዓት የሚዘረጋ እና ጠንካራ ትስስርን የሚያረጋግጥ አደረጃጀት መፍጠር ወሳኝ በመሆኑ፤

የሀገራችንን የምግብ-ሥርዓት እና ስርዓተ-ምግብ ፖሊሲና እስትራቴጂ በክልላችን ተግባራዊ ለማድረግ የሚያመች አደረጃጀት መፍጠር አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

የተሻሻለው የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት የአስፈጻሚ አካላት ማቋቋሚያ፣ ሥልጣንና ተግባር መወሰኛ አዋጅ ቁጥር 33 በአንቀፅ 19 ንዑስ አንቀጽ (1) እና በክልሉ ሕገ መንግስት አንቀጽ 57 ንዑስ አንቀጽ (6) መሰረት የመስተዳደር ምክር ቤቱ ይህንን ደንብ አውጥቷል፡፡

GAFA MITTE

XAPHOOMA

1. Harancho Umo

Tini wodho **Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Sagalete Amanyootinna Saga'late Amanyooti Amaale Mine Uurrisate Wodho kiiro 50/2017 M.D.** yine su'ma dandiinani.

2. Tiro

Qaalu eo wole tiro uyinannita ikka hoogguro tenne wodho gido:

1) "**Sagalete"** yaa gamunni woy wo'munni wo'ma qixxaawe mannaho sagalimatenni hosanna richo ikkannna dikkote aana hosino woy dagate owaantera shiqino laalcho, ;laalchu gumanna saadatenni afi'nanni sagale, sagalete Maxine, waa, alkoole woy wole angannihannna sagale laashshate woy xagisate hosanna aye richo kamaalanno;
2) "**Saga'late Amanyooti"**yaa sagale saga'la, saga'linihu daahama, sagale manninateho karsamanna nutirente horote aana hosa, hattono maninatu ledo xaade bisunna surrete lophoranna latara, dhibba gargadhanna hoo'late ha'rinsho baala xaphi assite amaddino ikkitooti yaate;
3) **"Sagalete Amanyooti"** yaa qarqara, mann, hasissanno giwaatta, ha'rinshuwa, lophote xinti latishubba, uurrinshubbanna beeqqaano; sagalete gide loosanna latisa, woyyino garinni amadatenna

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርዕስ

ይህ ደንብ **"የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት የምግብ-ስርዓትና ሥርዓተ-ምግብ ምክር ቤት ማቋቋሚያ ደንብ ቁጥር ፶/፳፻፲፯ዓ.ም"** ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ ደንብ፤

1) **"ምግብ"** ማለት ምግብ" ማለት በከፊል ወይም ሙሉ በሙሉ ተዘጋጅቶ ለሰው ምግብነት የሚውል ነገር ሲሆን ገበያ ላይ የዋለ ወይም ለኅብረተሰብ አገልግሎት የቀረበ ዕጽዋት፣ የዕጽዋት ውጤት እና የእንስሳ ተዋጽኦ፤ የምግብ ጨው፣ ውኃ፣ አልኮል ወይም ሌላ መጠጥ እና ምግብ ለማምረት ወይም ለማከም የሚውል ማንኛውንም ንጥረ-ነገር የሚያካትት ነው፤
2) "**ሥርዓተ-ምግብ"** ማለት ምግብ መመገብን፣ የምግብ መፈጨትን፣ ምግብ በሰውነት ውስጥ መዋሃድንና የንጥረ-ምግቦች ጥቅም ላይ መዋልን፤ ይህም ውህደት ለሰውነት አካላዊና አዕምሮአዊ ዕድገትና ብልፅግና፣ በሽታ የመከላከልና የመቋቋም ሂደትን የሚያካትት ነው፤
3) **"የምግብ-ሥርዓት"**ማለት አካባቢን፣ ሰዎችን፣ ግብዓቶችን፣ ሂደቶችን፣ መሰረተ ልማቶችን፣ ተቋማትን እና ተዋናዮችን፤ የምግብ አመራረትን፣ ማቀነባበርን፣ ስርጭትን፣ ዝግጅት እና መመገብን፣ የምግብ ብክነትን

itate injeessa, tuqisa, qixxeessanna ita, sagalete afanfaranna ba"a gamba assite amaddanno loossa, yaano, kuri baalu ikkitubbanna loossa gumma ikkitinore dagoomitte, miinjunnitanna qargaru gumma ikkitino baala gamba asse amadino amanyooteeti yaat;

4) **Sagale jawachisha** yaa daga fayyimmate danora reqeci assanokki garinni sagalete shiqo saga'late isilanchima woyyeesatenna dagate fayyimmara horo shiqishate mitte wou hakuyi ale ikkitino mayikiroelemente (yaano vayitaminenna shiilo) sagalete woy sagale coominshanni richi giddo anfanni hee'ne lossate assooteti;

5) **"Jeefisancho Uurrinsha"** yaa Sagalete Amanootinna Saga'late Amanyooti loossa loosiissate soorreessima uyinoonnire mootimmate uurrinshubba yaate;

6) "**Mancho**" yaa kalaqamu mancho woy seeruunni mannimmate qoosso uyinoonni bisooti;

7) Tenne wodho giddo labbaahura uyinoonni koo/tee meyaaterano ikkitanno.

3. <u>Amaalete Mini Hexxo</u>

Qoqqowu giddo sagalete amanyooti faasho, sagaletenna saga'late amanyooti polisenna istiraateje, seqoxu gondooronna woloota pirograammano gumaame ikkitino doogonni aliidimmatenni massagate, qineessatenna gumulsiisatenni keeraanchunna laashshaanchu qansichi kalaqamanno gede dandiissate.

ጨምሮ የሚያሰተሳስሩ ተግባራትን ማለትም፣ የእነዚህ ተግባራት ውጤቶች የሆኑትን የማህበራዊ፤ኢኮኖሚያዊ እና አካባቢያዊ ውጤቶችን አጣምሮ የያዘ ስብስብ ነው፤

4) **የምግብ ማጠናከሪያ** ማለት ህብረተሰቡን ለጤና አደጋ በማያጋልጥ መልኩ የምግብ አቅርቦትን የአመጋገብ ጥራት ለማሻሻል እና ለህብረተሰቡን ጤና ጥቅም ለማቅረብ በአንድ ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ ማይክሮኤለመንቶችን (ማለትም ቫይታሚንና ማዕድኖችን) በምግብ ወይም ማጣፈጫ ውስጥ ሆን ተብሎ የማሳደግ ተግባር ነው፤

5) **"ፈፃሚ ተቋም"** ማለት የምግብ ሥርዓትና ስርዓተ-ምግብ ስራዎችን የሚተገብር የመንግስት ተቋም ነው፤

6) "**ሰው**" ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በህግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው፤

7) በዚህ ደንብ በወንድ ፆታ የተጠቀሰው ለሴት ፆታም የሚያገለግል ነው፡፡

3. <u>የምክር ቤቱ ዓላማ</u>

በክልሉ ውስጥ የምግብ-ስርዓት ፍኖተ ካርታ ፤ የምግብና ሥርዓተ-ምግብ ፖሊሲና ስትራቴጂ፣ የሰቆጣ ቃል ኪዳን እና ሌሎችም ፕሮግራሞች ውጤታማ በሆነ መንገድ በበላይነት በመምራት፣ በማስተባበር እና በማስፈፀም ጤናማ እና አምራች ዜጋ መፍጠር ነው፡፡

GAFA LAME

UURRINSHA, HEXXO, BIILLOONYENNA LOOSU QEECHANNA MIILLA

4. Uurra

1) Qoqqowunniti sagalete amanyootinna saga’late amanyooti amaale mini (konni gedensaanni **Amaalete Mine** yaamame woshshamannohu) tenne wodhonni uurrinno.

2) Kuni amaalete mini zonnate, woraddatenna quchumu gashshoottara tenne wodhonni uurrino.

3) Olluu deerinni sagalete amuraatinna saga’late amanyooti komite tenne wodhonni uurritino.

4) Qoqqowu Amaale Mini Qoqqowu Mootimma Pirezidaantichi woroonni galannoha ikkanna, aantete noori wolootu gashshootu shae deerruwara uurritino amaale minna deerrinsara qara gashshaano woy kantiiwootu woroonni galanno.

5) Konni quwira cinaancho quwa (1) kayise (4) geeshsha woroonnihu noo gedeenni heerenna Amaalete Mini looso injeessanonna kaa’lanno borrote mine qoqqowu mootimma hasiishshu garinni urrisara dandiitanno.

5. Hundaanchimma

1) Qoqqowu Sagalete Amanyootinna Saga’late Amanyooti Amaale Mini hundaanchimma qoqqowu pirezidaantichira ikkanno;

2) Deerra deerraho noo gashshootu taqqara uurritanno amaalete minna hundaanchimansa deerra deerraho noo gashshootu taqqara afantanno

ክፍል ሁለት

ስለመቋቋም፣ ዓላማ፣ ስልጣንና ተግባር እና አበላት

4. መቋቋም

1) ክልላዊ የምግብ-ስርዓትና ሥርዓተ-ምግብ ምክር ቤት (ከዚህ በኋላ **ምክር ቤቱ** እየተባለ የሚጠራ) በዚህ ደንብ ተቋቁሟል፡፡

2) ምክር ቤቱ በዞኖች፣ ወረዳዎች እና በከተማ አስተዳደሮች በዚህ ደንብ ተቋቁሟል፡፡

3) በቀበሌ ደረጃ የምግብ-ስርዓትና ሥርዓተ-ምግብ ኮሚቴ በዚህ ደንብ ተቋቁሟል፡፡

4) ክልላዊ ምክር ቤቱ ተጠሪነት ለርዕሰ መስተዳደሩ ሆኖ በየአስተዳር እርከኑ የተዋቀሩ ምክር ቤቶች ተጠሪነታቸዉ ለየመዋቅሩ ዋና አስተዳደሪዎች ወይም ከንቲባዎች ተጠሪ ይሆናል፡፡

5) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) እስከ (4) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የምክር ቤቱን ስራ የሚያሳልጥ እና የሚያግዝ ጽ/ቤት የክልሉ መንግስት እንደአስፈላጊነቱ ሊያቋቁም ይችላል፡፡

5. ተጠሪነት

1) የክልሉ የምግብ-ስርዓትና ሥርዓተ-ምግብ ምክር ቤት ተጠሪነቲ ለክልሉ ርዕሰ-ምስትዳድር ይሆናል፤

2) በየአስተዳደር እርከኑ የሚቋቋሙ ምክር ቤቶች ተጠሪነታቸው በየአስተዳደር እርከኖቹ ለሚገኙ ዋና አስተዳዳሪዎች

qara gashshaanora woy kantiiwotira ikkanno.

3) Olluu deerinni uurritino sagalete amuraatinn asaga'late amanyooti komite hundaanchimma olluu qaru gashshaanchira ikkitanno.

6. <u>Amaalete Mini Miilla</u>

1) Qoqqowu Amaale Mini Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Aantaanchu Pirezidaantichi gambisanni massagamanno.

2) Amaalete Minira konnni woriidi miilla heedhanno:

(a) Pirezidaantichaho Addi Amaalaanchi…….Miila;

(b) Irshunna Giwirinnu Biiro Sooreessi………………………Borreessaancho;

(c) Saadate Jiro Latishshi Biiro Sooreessi…….Miila;

(d) Fayyimmate Biiro Sooreette……………….Miila;

(e) Rosu Biiro Sooreessi……………………...Miila;

(f) Quchumu Latishshinna Konstrakshiinete Biiro Sooreessi…………………………………...Miila;

(g) Wayi, Shiilotenna Enerjete Biiro Sooreess………………………………….Miila;

(h) Gorsu Latishshi Ejense Sooreessi……….Miila;

(i) Shiilotenna Enerjete Ejense Sooreessi……Miila;

(j) Meentu Wedellunna Dagoomu Hajubba Biiro Sooreette………………………..Miila;

(k) Daddalunna Dikkote Latishshi Biiro Sooreessi...…Miila;

ወይም ከንቲባዎች ይሆናል፡፡

3) በቀበሌ ደረጃ የተቋቋመው የምግብ-ስርዓትና ሥርዓተ-ምግብ ኮሚቴ ተጠሪነቱ ለቀበሌው ዋና አስተዳዳሪ ይሆናል፡፡

6. <u>የምክር ቤቱ አባላት</u>

1) ክልላዊ ምክርቤቱ በሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ምክትል ርዕሰ መስተዳደር ሰብሳቢነት ይመራል፡፡

2) ምክር ቤቱ የሚከተሉት አባላት ይኖሩታል፤

(ሀ)የፕረዝደንቱ ልዩ አማካሪ….አባል፤

(ለ)የግብርና ቢሮ ኃላፊ……………………………ፀሀፊ፣

(ሐ) የእንስሳት ሀብት ልማት ቢሮ ኃላፊ…………………………………..አባል፣

(መ) የጤና ቢሮ ኃላፊ…………… አባል፤

(ሠ) የትምህርት ቢሮ ኃላፊ………….አባል፤

(ረ) የከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ቢሮ ኃላፊ………………………………… አባል፤

(ሰ) የውሃ፣ ማዕዲንና ኢነርጂ ቢሮ ኃላፊ………………………………..አባል፤

(ሸ) የመስኖ ልማት ኤጀንሲ ኃላፊ…….አባል፤

(ቀ) የማዕድንና ኢነርጂ ኤጀንሬ ኃላፊ…አባል፤

(በ) የሴቶች፣ ወጣቶችና ማህበራዊ ጉዳይ ቢሮ ኃላፊ…………………………… አባል፤

(ተ) የንግድ እና ገበያ ልማት ቢሮ ኃላፊ…………………………………አባል፤

(l) Invesitimentete Komishiine Komishinere… Miila;

(m) Indusitirete Latishshi Biiro Sooreessi….Miila;

(n) Loosu Dandoonna Interipirayizootu Latishshi Biiro Sooreessi…………………………Miila;

(o) Fayinansete Biiro Sooreessi……………Miila;

(p) Hodhishshunna Doogote Latishshi Biiro Sooreessi………………………………..Miila;

(q) Wogate, Turizimetenna Isipoortete Biiro Sooreessi……………………………….Miila;

(r) Pilaanetenna Latishshu Biiro Sooreessi… Miila;

(s) Danote Yaaddo Loosi Massago Komishiine Komishinere…………………………….Miila;

(t) Qooxeessu Agarooshshinna Diilallote Gade Soorro Biilloony Sooreessi……………… Miila;

(u) Mootimmate Kominikeeshine Biiro Sooreessi…………………………….... Miila;

(v) Gibirinnu Xinxallo Inistitiyute Qaru Dayirekiterichi…………………………..... Miila;

(w) Dagoomu Fayyimma Inistitiyute Qaru Dayirekiterichi..…………………………Miila;

(x) Fayyimmatenna Fayyimma Labbanno Giwaate Qorqorshi Biilloonyi Qaru Dayirekiterichi…………………………Miila;

(y) Zoonnate Gashshaanonna Hawaasi Quchumi Kantiiwi………….Miila;

(z) Hawaasi Yuniverisitenna Akkaadeemiyu Networke Gambisaanchi……….. Miila;

(ቸ) የእንቨስትመንት ኮሚሽን ኮሚሽነር..አባል፤

(ኀ) የእንዱስትሪ ልማት ቢሮ ኃላፊ…..አባል፤

(ነ) የሥራ ክህሎትና እንተርፕራይዞች ልማት ቢሮ ኃላፊ………………………………አባል፤

(ኘ) የፋይናንስ ቢሮ ኃላፊ……………..አባል፤

(አ) የትራንስፖርት እና መንገድ ልማት ቢሮ ኃላፊ……………………………………አባል፤

(ከ) የባህል፣ ቱሪዝምና ስፖርት ቢሮ ኃላፊ……………………… ………..አባል፤

(ኸ) ፕላን እና ልማት ቢሮ ኃላፊ……አባል፤

(ወ) አደጋ ስጋት ሥራ አመራር ኮሚሽን ኮሚሽነር………………………….. አባል፤

(ዐ) የአካባቢ ጥበቃና የአየር ንብረት ለውጥ ባለሥልጣን ኃላፊ………………. አባል፤

(ዘ) የመንግስት ኮኒኬሺን ቢሮ ኃላፊ…አባል፤

(ዠ) የግብርና ምርምር ኢኒስቲትዩት ዋና ዳይሬክተር……………………….አባል፤

(የ) ህብረተሰብ ጤና ኢኒስቲትዩት ዋና ዳይሬክተር……………………….. አባል፤

(ደ) የጤና እና ጤና ነክ ግብዓት ቁጥጥር ባለስልጣን ዋና ዳይሬክተር……………. አባል፤

(ጀ) የዞን አስተዳዳደሪዎችና የሀዋሳ ከተማ ከንቲባ……………………………….. አባል፤

(ገ) የሀዋሳ ዩኒቨርስቲ ፕሬዝድንትና የአካደሚያ ኔትወርክ ሰብሳቢ………… አባል፤

(aa) U
Nnni Saga’late Amanyooti Networke Gambisaanchi………………………………Miila;

(bb) D
oonerete Networke Gambisaanchi……..…. Miila;

(cc)
Mootimmannita Ikkitinokki Uurrinshuwa Networke Gambisaanchi…………………Miila;

(dd) H
Hallanya/Daddalu Uurrinshuwa Networke Gambisaanchi………………………….Miila;

(ee)
Amaalete Mini muronni wolootu bissano hasiisanno garinni miilla ikkitanno

3) Konni quwira Cinaancho quwi (2) aana lellinshoonnihu noo gede heereenna zoonna, woraddanna quchumu gashshootira konni quwi cinaancho quwa (2) aana leellinshoonni uurrinshuwara deerru deerrunni noori miilla ikkitanno.

4) Olluu deerinni sagalete amuratinna saga’late amanyooyi komite miilla konni quwira cinaancho quwa (2) aana la’noonni urrinshubanni deerra derraho ollu gashshooti deerinni afantanno tantano deerinni noo uurrinshubba miila ikkitannoha ikkanno.

5) Woriidi uurrinshuwa amaale minna aantaanchu gashshaanchi woy kantiiwi gambisaanchimmanni massagantanno.

(ጠ) የዩ..ኤን. ኒዩተሪሽን ኔትወርክ ሰብሳቢ………………………………..አባል፤

(ጨ) የለጋሾች ኔትወርክ ሰብሳቢ…….. አባል፤

(ጰ) የመያዶች ኔትወርክ ሰብሳቢ…… አባል፤

(ጸ) የግሉ ሴክተር/የቢዝነስ ኔትወርክ ሰብሳቢ……………………………….አባል፤

(ፀ) በምክር ቤቱ ውሳኔ ሌሎችም አካላት እንደአስፈላጊነቱ አባል ይሆናሉ፡፡

3) በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (2) የተመለከተዉ እንደተጠበቀ ሆኖ በዞኖች፣ በወረዳዎች እና በከተማ አስተዳደሮች በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (2) ከተመለከቱት ተቋማት በተዋረድ መዋቅሮች ደረጃ ያሉ ተቋማት አባል የሚሆኑ ይሆናል፡፡

4) በቀበሌ ደረጃ የምግብ-ስርዓትና ሥርዓተ-ምግብ ኮሚቴ አባላት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) ከተመለከቱት ተቋማት በተዋረድ በቀሌ አስተዳደር ደረጃ የሚገኙ መዋቅሮች ደረጃ ያሉ ተቋማት አባል የሚሆኑ ይሆናል፡፡

5) የበታች መዋቅሮች ምክር ቤቶች በምክትል አስተዳዳሪዎቹ ወይም በምክትል ከንቲባዎቹ ሰብሳቢነት ይመራል፡፡

7. Amaalete Mini Massagaancho Wodhi-Woro

Sagalete amuraatinna saga'late keeranchima ledo xaadinohunni baalanti amaalete mini poolise, isitraateje, pirogiraamenna loosu harinsho annimatenni masaga, sagalete shiqo, iillanna horonsha lendeenna konni woroonni noo wodhi-woronni masagama noonsa:

1) Beeqaanchimma: meentu, laballu, geerru, wedellunna reqecci yitino bissanna baalanti hajo la'anonsa bissa keerancho, taalcho, mashalaqetenni irkisantino, wo'manna gumaamo beeqanchimma sagalete amuraatinna saga'late ledo xaadinohunni gumulo uyinanni gari, gumulshunna harunsote harinsho buuxa;

2) Xa'mamooshshe: dagoomite odiitenna baala hanqafinotanna garimmasi garinni filiqishu doogga diriirsanna sagalete amuuratinna saga'late poolise, seerubbanna pirogiraamete qixxaawo, gumulshanna harunsonna keeno ledo xaadinohunni iillitannotanna gumaame koffeenya tirate hayyo uurrisa;

3) Xawaadimma: deerra deerraho noo gumulo uyinanni harinshonna gumi xawoho ofollasi buuxanna baalante hajo la'anonsa bissa ledo baxxinohunino hexxinoonni daga ledo sumuu yaate istiraateje amandoonnita buuxa;

4) Hegeraamimma: xaatiranna albilicho dagganno ilamara ikkado sagale afirate qoosso buxisiisate dagoomu, ikoonomete, poletiku,

7. የምክር ቤቱ መሪ መርሆች

ከምግብ ስርዓት እና እና ከሥነ-ምግብ ደህንነት ጋር የተያያዙ ሁሉም የምክር ቤቱ ፖሊሲዎች፣ ስትራቴጂዎች፣ የፕሮግራም እና የአሠራር ጣልቃገብነቶች፣ የምግብ አቅርቦት፣ ተደራሽነት እና አጠቃቀምን ጨምሮ በሚከተሉት መርሆዎች መመራት አለባቸ፤

1) ተሳትፎ፡- ሴቶች፣ ወንዶች፣ ሽማግሌዎች፣ ወጣቶች እና ተጋላጭ ቡድኖችን ጨምሮ የሁሉም ባለድርሻ አካላት ነፃ፣ ፍትሃዊ፣ በመረጃ የተደገፈ፣ ሙሉ እና ውጤታማ ተሳትፎ ከምግብ ስርዓት እና ከስነ-ምግብ ጋር በተያያዙ የውሳኔ አሰጣጥ፣ ትግበራ እና የክትትል ሂደቶች ማረጋገጥ።

2) ተጠያቂነት፡ማህበራዊ ኦዲትን ጨምሮ ሁሉን አቀፍ እና እንደ አውዱ የግብረመልስ መስመሮችን መዘርጋት እና ከምግብ ስርዓት እና ከስነ-ምግብ ፖሊሲዎች፣ ህጎች እና ፕሮግራሞች ቀረጻ፣ ትግበራ እና ክትትል እና ግምገማ ጋር በተያያዘ ተደራሽ እና ውጤታማ የቅሬታ መፍቻ ዘዴዎችን መመስረት፤

3) ግልጽነት፡ በየደረጃው ያለው የውሳኔ አሰጣጥ ሂደትና ውጤት በግልፅ መቀመጡን ማረጋገጥ እና ከሁሉም ባለድርሻ አካላት ጋር በተለይም ከታለመለት ህዝብ ጋር ለመግባባት አውድ ተኮር ስትራቴጂን መያዙን ማረጋገጥ።

4) ዘላቂነት፡ ለአሁኑ እና ለወደፊት ትውልዶች በቂ ምግብ የማግኘት መብትን ለማረጋገጥ ማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣

akatomete, qarqarunna budu widoonni sagale laashatenna saga’late doogga hedote giddora eessa.

8. Amaalete Mini Biilloonyenna Loosu Qeecha

Deerru deerrunkunni uurrinohu amaalete mini konni woroonni noo biilloonyinna loosu qeechi heerannosi:

1) Sagalete amanyooti faasho, sagaletenna saga’late amanyooti istiraateje, seqoxu gondoorinna wolootu gobbate deerrinni kaajjitino maahoyyenna pirograamma loosu aana hosa qoqqowinke giddo lifixxinota ikkitanno gede irko assanno; harunssanno; xa’mamooshshu heeranno gede assanno; xaaddanno qarrubba badatenni gumulo aanno;

2) Sagalete amanyooti faasho; sagaletenna saga’late amanyooti istiraatejenna seqoxu gondoori giddo worroonni loossa gumultanno uurrinshuwa istiraatejensa, pirograammansanna mixonsa giddo eessansanna loosu aana hosiisansa buuxanno;

3) Sagalete amanyootenna saga’late amanyoote loosu aana hosiissanno uurrinshuwa sagalete amanyooti faashora, sagaletenna saga’late amanyooti istiraatejeranna sequxu gondoori loossara ikkado bajete gaamansa buuxanno;

4) Sagalete amanyootiranna saga’late amanyootira qara qara ikkitino bikkaasinna gumulo keenanno; badantino hajora gumulo aanno;

ፖለቲካዊ፣ ስነምግባራዊ፣ አካባቢያዊ እና ባህላዊ አቅጣጫዎችን በምግብ አመራረት እና የፍጆታ ዘይቤዎች ግምት ውስጥ ማስገባት።

8. የምክር ቤቱ ስልጣንና ተግባር

በየደረጃዉ የተዋቀረዉ ምክር ቤት እንደየአግባቢነቱ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፤

1) የምግብ ሥርዓት ፍኖተ ካርታ፣ የምግብና ሥርዓተ-ምግብ ስትራቴጂ፣ ሰቆጣ ቃል ኪዳን እና ሌሎች ሀገራችን ያፀደቀቻቸው ስምምነቶች እና ፕሮግራሞች ትግበራ በክልላችን እንዲሳለጥ ድጋፍ ያደርጋል፤ ይከታተላል፤ ተጠያቂነትን እንዲሰፍን ይሰራል፣ የሚያጋጥሙ ተግዳሮቶችን በመለየት ውሳኔ ይሰጣል፤

2) በምግብ ሥርዓት ፍኖተ ካርታ፣ በምግብና ሥርዓተ-ምግብ ስትራቴጂ እና በሰቆጣ ቃል ኪዳን ላይ የተካተቱ ተግባራትን በፈፃሚ ተቋማት ስትራቴጂዎች፣ ፕሮግራሞች እና እቅዶች መካተታቸውን እና መተግበራቸውን ያረጋግጣል፤

3) የምግብ-ሥርዓት እና ሥርዓተ-ምግብ ተግባሪ ሴክተሮች ለምግብ ሥርዓት ፍኖተ ካርታ፣ ለምግብና ሥርዓተ-ምግብ ስትራቴጂ እና ለሰቆጣ ቃል ኪዳን ስራዎች በቂ በጀት መመደባቸውን ያረጋግጣል፤

4) የምግብ-ሥርዓት እና ሥርዓተ-ምግብ ዋና ዋና ጠቋሚዎች አፈፃፀምን ይገመግማል፣ በተለዩ ጉዳዮች ላይ ውሳኔ ይሰጣል፤

5) Sagalete amanyooti faashora, sagaletenna saga'late amanyooti istiraatejeranna seqoxu gondoorira loosu aana hosate kaa'litannore danacha loossa bowirtanno gede assiisanno;

6) Sagalete amanyooti faasho, sagaletenna saga'late amanyooti istiraatejenna seqoxu gondooro gumulate, qineessatenna loosate kaa'litanno uurrinshanna mannu wolqa baalunku deerrira heedhanno gede irko assanno;

7) Amaalete minita istiraatejaawenna diru mixo kaajjishanno, loosu aana hosiisanno;

8) Sagalete amanyooti faashonna sagaletenna saga'late amanyooti istiraatejenna seqoxu gondooro gumulsiisate kaa'litanno gobbomaho dagate hedo cu'mishiishate millimillo, dhuka kaajjishanna jiro gamba assate hayyo kalaqantanno gedenna loosu aana hossanno gede assanno;

9) Zoonnate, woraddatenna quchummate hattono deerru deerrunni heedhanno uurrinshuwara sagalete amanyooti faahso, sagaletenna saga'late amanyooti istiraatejenna seqoxu goondooro loosu aana hosiisa injeessitanno amaale minnanna tekinikete komitta uurritanno gede irko assanno; gumulshansano harunsanno;

10) Baalante sagalete amanyootinna saga'latee amanyooti gumulaano uurrinshuwanna wolootu haja la'annonsa bissa ledo qinaawe loossa kalaqantanno gede irko assanno;

11) Sagaletenna saga'late amanyooti loossa

5) ለምግብ-ሥርዓት ፍኖተ ካርታ፣ለምግብና ሥርዓተ-ምግብ ስትራቴጂ እና ለሰቆጣ ቃል ኪዳን ትግበራ የሚያግዙ ምርጥ ተሞክሮዎች እንዲስፋፉ ያደርጋል፤

6) በምግብ-ሥርዓት ፍኖተ ካርታ፣የምግብና ሥርዓተ-ምግብ ስትራቴጂ እና የሰቆጣ ቃል ኪዳን ለማስፈፀም አግባብነት ያለው ለማስተባበር እና ለመተግበር የሚረዳ መዋቅር፣ አደረጃጀት እና ሰው ሃይል በሁሉም ደረጃዎች እንዲኖር ድጋፍ ያደርጋል፤

7) የምክር ቤቱን ስትራቴጂክ እና አመታዊ እቅድ ያፀድቃል፣ ይተገብራል፤

8) የምግብ-ሥርዓት ፍኖተ ካርታ፣ የምግብና ሥርዓተ-ምግብ ስትራቴጂ እና የሰቆጣ ቃል ኪዳን ለማስፈፀም የሚረዱ ሀገራዊ የማህበረሰብ የግንዛቤና ንቅናቄ፣ የአቅም ግንባታና የሀብት ማሰባሰብ ስልቶች እንዲቀየሱ እና እንዲተገበሩ ያደርጋል፤

9) በዞኖች፣ በወረዳዎች፣ በከተማ አስተዳደሮችና በተዋረድ በሚኖሩ መዋቅሮች የምግብ-ሥርዓት ፍኖተ ካርታ፣የምግብና ሥርዓተ-ምግብ ስትራቴጂ እና የሰቆጣ ቃል ኪዳን ትግበራ የሚያስተባብሩ ምክር ቤቶች እና የቴክኒክ ኮሚቴዎች እንዲቋቋሙ ድጋፍ ያደርጋል፤አፈፃፀማቸውን ይከታተላል፤

10) በሁሉም የምግብ ሥርዓትና ሥርዓተ-ምግብ ፈፃሚ ተቋማትና ሌሎች ባለድርሻ አካላት መካከል ቅንጅታዊ አሰራር እንዲፈጠር ድጋፍ ያደርጋል፤

11) የምግብና ሥርዓተ-ምግብ ስራዎች

xiinxallotenna yannitte hayyo hala’la irkisannori qoqqowu deerriri xiinxallote uurrinshuwa kaajjitanno gede irko assanno;

12) Hasiissannore saga’latee amanyootinna sagalete amanyooti kimitta uurrisanno; loossatenna miillate tittirsha fushshanno biddissinni qumulanno;

13) Amaalete mini biilloonyesinna loosu qeechasi barru barrunkunni loosu aana hosiisatenna lifinxisate umisi loosi kifile/sekiretaariyate so’manno;

14) Amaalete mini hexxosi gumulsiisate ledote loossa loosanno.

9. <u>Amaalete Mini Miilla Loosi Qeechanna Yawo</u>

1) Baalunku amaalete mini miilla sagaletenna sagalate amanyooti Poolissenna Istiraateeje gumulshi loossanna ripoorte assate qeechinna annimma noonsa;

2) Amaalete mini uynoonnisi biloonyinninna gumulsate gadachonni sagalete hayyo, saga’late amanyootenna soqoxu gondoori loosa biirotenna uurinshubbate deerinni mixi’ne beejete gaamme loonsoonita buuxxanno;

3) Loosu jeefishshi ripoorte amaalete minira shiqishshanno;

4) Miilla Zoonnatenna Hawaasi Quchumira Sagalete Amanyootinna Saga’late Amanyooti Amaale

ምርምርና ቴክኖሎጂ ስርፀት የሚደግፉ ክልላዊ የምርምር ተቋማት እንዲጠናከሩ ድጋፍ ያደርጋል፤

12) አስፈላጊ የሆኑ የምግብ ሥርዓት እና ሥርዓተ-ምግብ ኮሚቴዎችን ያቋቁማል፣ ስራዎችን እና አበላቱን በሚያወጣው መመሪያ ይወስናል፤

13) ምክር ቤቱ ስልጣን እና ተግባሩን እለት በእለት ሥራ ላይ ለማዋልና ለማሳለጥ የራሱን ሥራ ክፍል/ሴክሬታሪያት ይሰይማል፤

14) ምክር ቤቱ ዓላማውን ለማስፈጸም ተጨማሪ ተግባራትን ያከናውናል፡፡

9. <u>የምክር ቤቱ አባላት ተግባርና ኃላፊነት</u>

1) ሁሉም የምክር ቤቱ አባላት የምግብና ሥርዓተ-ምግብ ፖሊሲውንና ስትራቴጂውን የመተግበርና ሪፖርት የማድረግ ሃላፊነት አለባቸው፤

2) በምክር ቤቱ በተሰጠው ስልጣን እና ተግባር አመካኝነት የምግብ-ሥርዓት፣ የሥርዓተ-ምግብ እና ሰቆጣ ቃል ኪዳን ስራዎችን በተቋማቸው ታቅደው እና በበጀት ተደግፈው መተግበራቸውን ያረጋግጣሉ፡፡

3) የአፈፃፀም ሪፖርት ለምክር ቤቱ ያቀርባሉ፤

4) አባላቱ በዞኖችና በሀዋሳ ከተማ የምግብ ሥርዓት እና ሥርዓተ-ምግብ ምክር

Minnanna Tekinikete Komitta tantanantanno gede irkissanno; harunsitanno; Zoonnanna Hawaasi Quchumi woriidinsa uurrinshuwara amaalete minnanna tekinikete komitta tantanantanno gede hattonni irkonna harunso assanno;

10. Amaalete mini gambooshshu Amanyoote

1) Qoqqowu amaale mini uurinshshunniha gambooshshe dirunni lame hige assanoha ikkanna; wiinamu gambooshshi hasiisanoha ikkasi buuxatenni woshshanno.

2) Konni quwi cinaanchu quwi (1) noowa heereenna Zoonnanna Hawaasi Quchumi gamboonshe sasu (3) aganinni harisanno; hatono woraddanna quchumu gaashshootta amaale minnanna olluu tekinike komite aganu aganunni gamba yitanno; wiinamu gambooshshi hasiisannoha ikkiro woshshanno.

3) Amaalete mini gambooshshe harinsannihu amaalete mini miilla bocu aleenni leelturooti.

4) Uurrinshu gambooshshi Ajanda gambooshshe harisate tonu (10) barrinni ajanokki yanna balanxe amaalete mini miillara iillanno gede assinanni.

5) Ayino amaalete mini miila ikkinohu barru ajanda ikkano yee hedannoha ledote ajanda shiqqishsha dandaanno; miilla roore ajanda ikkara irkisuha ikkiro barru hassawi ajanda ikke hasaawamanno.

6) Amaalete mini gumulshshi huuro rooridi anga huuronni kajjitanno; ikkola kayninna huuro taallo

ቤቶችና ቴክኒክ ኮሚቶዎች እንዲቋቋሙ ይደግፋሉ፤ይከታተላሉ፤ ዞኖችና ሀዋሳ ከተማ ለታች መዋቅር ምክር ቤቶችና ኮሚቴዎች በተመሳሳይ ሁኔታ ድጋፍና ክትትል ያደርጋሉ፡፡

10. <u>የምክር ቤቱ የስብሰባ ሥነ-ሥርዓት</u>

1) ክልላዊ ምክርቤቱ መደበኛ ስብሰባውን በዓመት ሁለት ጊዜ የሚያካሂድ ሲሆን እንዳስፈላጊነቱ አስቸኳይ ስብሰባዎችን ይጠራል፡፡

2) የዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (1) እንደተጠበቀ ሆኖ ዞኖችና ሀዋሳ ከተማ ስብሰባዉን በየ3 ወሩ ያካሄዳሉ፤ ወረዳዎች፣ ከተማ አስተዳደሮች እንዲሁም የቀበሌ ቴክኒክ ኮሚቴ በየወሩ ያካሂዳሉ፣ እንደአስፈላጊነቱ አስቸኳይ ስብሰባ ሊጠራ ችላል፡፡

3) የምክር ቤቱ ስብሰባ የሚካሄደው ከምክር ቤቱ አባላት ግማሽ በላይ ሲገኙ ነው፤

4) የመደበኛ ስብሰባዎች አጀንዳ/ሰነዶች ስብሰባ ከመካሄዱ 10 ቀን ባላነሰ ጊዜ ቀደም ብሎ ለምክር ቤቱ አባላት እንዲደርስ ያደርጋል፡፡

5) ማንኛውም የምክር ቤቱ አባል በዕለቱ ለውይይት የሚቀርብ ተጨማሪ አጀንዳዎች ማቅረብ ይችላል፣ በአብላጫ ድምፅ ሲደገፍ የመወያያ አጀንዳ ይሆናል፡፡

6) የምክር ቤቱ ውሳኔ በድምጽ ብልጫ ያልፋል፤ ሆኖም ድምጽ እኩል በእኩል

anga ikkituro gambisaanchu hurro widira kaajjinshanni.

7) Amaalete mini miilla uurrinshunnihanna wiinamu gambooshshe assinnanni yannara riqqiwaancho soya dandiitannohu amaalete minini gambisaanchi fajjiro callaati.

8) Amaalete mini umisiha gambooshshu amuraati amanyooti biddissa fushsha dandaano

GAFA SASE

ADDI ADDI WORO

11. Bajetete Bu'icho

Konni loosira hasiissanno bajete bu'icho konni woroonni noorinni ikkitanno:

1) Mootimmatenni gaamanni baajeette;

2) Gobbate deerrite Sagaletenna Saga'late Amanyooti Isitraatejera qixxeessinoonni bajete wiinni xorshine Qoqqowoho qixeessinoonni Isitraateje mixo giddo tittirshunni xawinsoonni garinni chaanaale 1, 2, 3 nna 4 bu'ichonni anfannita ikkitanno.

12. Biddissa Fushshate Biilloonye

Amaalete mini tene Wodho jeefissate dandiissanoha Biddissa fushsha dandaanno.

13. Halamate Gadacho

Tene Wodho gumulsha hajo la'annonsa bissa baala halante jeefisate gadacho noonsa.

የተከፈለ እንደሆነ ሰብሳቢው ወሳኝ ድምጽ ይኖረዋል፡፡

7) የምክር ቤቱ አባላት በመደበኛና በአስቸኳይ ስብሰባዎች ላይ ተወካይ መላክ የሚችሉት ከምክር ቤቱ ሰብሳቢ ፈቃድ ሲያገኙ ብቻ ይሆናል፡፡

8) ምክር ቤቱ የራሱን የስብሰባ ሥነ-ሥርዓት መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፡፡

ክፍል ሶስት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

11. **የበጀት ምንጭ**

ለሥራው የሚያስፈልገው በጀት ምንጭ ከሚከተሉት ይሆናል፤

1) ከመንግስት የሚመደብ በጀት፤

2) ከብሔራዊ የምግብና ሥርዓተ-ምግብ ስትራቴጂ በጀት ዕቅድ ተመንዝሮ በተዘጋጀው ክልላዊ ስታራቴጂክ ዕቅድ ውስጥ በዝርዝር እንተደተለጸው ከቻናል 1፣ 2፣ 3 እና 4 ምንጮች የሚገኝ ይሆናል፡፡

12. **መመሪያ የማውጣት ስልጣን**

ምክር ቤቱ ይህንን ደንብ ለማስፈፀም መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፡፡

13. **የመተባበር ግዴታ**

ለዚህ ደንብ አፈፃፀም ማንኛውም የሚመለከተው አካል የመተባበር ግዴታ አለበት፡፡

14. Jeefishshu Noonsakki Seerubba

Tenne Wodho ledo kiphantanno aye wodho, biddissi woy rosamino assooti tenne Wodhonni hanqafantino hajubba aana gumulshu diheerannosi.

15. Wodho Loosu Aana Hosanno Yanna

Tini wodho qoqqowu jefisiisanote amaale mininni kaajjitu Badheessa 8, 2017 M.D hanafe loosu aana hossanno.

Hawassa

Badheessa, 2017 M.D

Desta Ledamo

Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Pirezidaante

14. ተፈጻሚ የማይሆኑ ሕጎች

ይህን ደንብ የሚቃረን ማንኛዉም ደንብ፣ መመሪያ ወይም የአሰራር ልምድ በዚህ ደንብ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖረዉም፡፡

15. ደንቡ የሚጸናበት ጊዜ

ይህ ደንብ በክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ከፀደቀበት መጋቢት ፰ ቀን ፳፻፲፯ ዓ.ም ጀምሮ ስራ ላይ ይውላል

ሀዋሳ

መጋቢት ፳፻፲፯ ዓ.ም

ደስታ ሌዳሞ

የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት ፕረዝዳንት